Monica Sabolo

ROMÁN O NIČIVÉ SÍLE

TAJEMSTVÍ

SUMMER

Summer

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

x·y·z
NAKLADATELSTVÍ

Monica Sabolo

Summer – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

x·y·z

Monica Sabolo

Překlad Anna Melicharová

Monica Sabolo

SUMMER

© 2017 by Editions Jean-Claude Lattès
Translation © Anna Melicharová, 2019
Cover picture © Helena Lansky/Shutterstock
© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2019

ISBN tištěné verze 978-80-7597-352-8
ISBN e-knihy 978-80-7597-398-6 (1. zveřejnění, 2019)

A básník říká si, že v červáncích, jež plynou,
chodíváš hledat květ, jejž nosíš na šíji,
že viděl na vodě v závojích zvolna plynout
Ofelii jak velkou lilii.
Ofelie, Arthur Rimbaud*

*Přeložil Vítězslav Nezval. Poznámka překladatelky.

V mých snech se vždy objevuje jezero. To léto, kdy se to stalo, léto, z něhož mi neutkvělo v paměti v podstatě nic, jen pár obrazů podobných ostrým a zářivým fotografiím, v červenci, který navždy změnil naše životy, bylo takové horko, že ryby z hlubin Ženevského jezera vyplouvaly na vzduch. Chodili jsme na břeh a dívali jsme se na ty temné masy na hladině, které vypadaly jako nějaké zalykající se obludy, a představovali jsme si vnitřek jejich tlam, odporné růžové maso.

Podle doktora Trauba, s nímž mám už tři měsíce a dva týdny dvě schůzky týdně – tři měsíce se dívám na jeho vlhké čelo a na výrazně ustupující vlasy, za jak dlouho asi bude plešatý? za tři čtyři roky? –, představují možná ty ryby, vracející se v mých snech, mě samotného. Můj pocit, že se zalykám. Že se dusím.

Už je to čtyřiadvacet let a třináct dní, co se to stalo.

Už čtyřiadvacet let a třináct dní si nemůžu na nic vzpomenout, zůstalo jen několik záblesků, výbuch bílé záře a světla, a to je všechno.

Ryby, černé, slizké. Kapradí, blyštivé, těžké.

Vlasy kamarádek mojí sestry, pohupující se na nahých ramenou v rytmu pohybů jejich hlav, když hledají Summer, volají její jméno.

V mých snech září hladina jako naleštěné zrcadlo nebo skleněná deska. Voda se zdá být zároveň mrazivá a horká.

Chtěl bych do ní vstoupit, rozhlédnout se v ní, ale ryby jsou černé a rostliny se rozpínají jako chapadla. Pružná lesklá vlákna se zmítají ve vodních proudech.

Občas je tam Summer, nehybně leží pod hladinou. Má doširoka otevřené oči. Pokouší se něco říct nebo se nadechnout. Její vlasy se vlní ve vodě, vypadají jako živé. Natáhnu k ní ruku, prsty se dotknu hladiny. Ale není to ona, to jen řasy vykreslily tvar jejího těla. Jindy je to zase tmavé, hbité zvíře, které se plazí pod vodou mezi kameny.

A přece vím, že tam žije.

Od toho dne, od toho červencového dne, kdy mi sestra dovolila s nimi jít na piknik na břehu jezera – *ohromné blyštivé kapradiny, vlhké a kluzké kameny* – ona a její kamarádky – *vodopády rozpuštěných vlasů, pestrobarevné bikiny, perleťové nehty, detailní záběr na odstíny růžové, červené, korálové* –, jsem na ni moc nemyslel. Skoro vůbec, i když z toho člověka až mrazí.

A to jsem ji zbožňoval. Na třídních fotkách byla vidět jen ona, kráska s upřímným úsměvem, s neuvěřitelně světlými

vlasy, taková ta dívka, do které se zamilují všichni chlapci kolem. Já jsem na podobných fotkách vždycky na kraji, trochu opodál, a vypadám jako psychopat.

Moje sestra Summer, která se narodila na začátku léta.

Moje sestra Summer, která zmizela v létě. Ani ne tři týdny po svých narozeninách. Ten rok jí bylo devatenáct.

Matka říkala, že když se narodila, byly její vlasy tak světlé, že vypadaly, jako by byly utvořené ze samotného jasu.

Moje matka, která nemluvila anglicky a nikdy neprojevila ani nejmenší náznak smyslu pro romantiku, vybrala pro svou dceru jméno jako pro roztleskávačku, jako pro kalifornskou pop star. Jméno vyvolávající představu rozkvetlé louky, nad níž poletují červení motýlci. Nebo nablýskaného Chevroletu Corvette, pádícího po převisu nad oceánem.

Moje sestra skutečně připomínala královny krásy z amerických časopisů, ty zdravím kypící dívky s pružnýma nohama, neskutečně bílými zuby a neurčitým jasem v očích, který prozrazuje zármutek nebo zlo. Dívky s příliš velkými sny, dívky vyvolávající bolest, jakousi zatrpklost v srdcích chlapců, takové, jež končí schoulené do klubíčka v kufrech terénních aut v nejhlubším nitru lesa.

Ale tyhle melodramatické myšlenky mám jistě jen proto, že už tu není. Na nic podobného jsem nikdy ani nepomys-

lel, dokud byl náš život prostě jen životem, dokud plynul ve zdánlivě nekonečném proudu. V té době to byla jednoduše moje milovaná starší sestra, která s modře nalíčenými víčky pila brčkem studenou čokoládu, sestra, pro niž jsem se stával terčem udiveného výsměchu spolužáků, kteří nevěděli, co si o nás myslet („si děláš srandu, to je tvoje ségra?!" „Wassner, že bys tu svoji ségru nejradši vojel?" „Seš si jistej, že nejseš adoptovanej?").

Jsem živý důkaz toho, že člověk může žít bez těch, které nejvíc miluje, dokonce i když jen díky nim nacházely jednotu ty tisíce miniaturních částeček, z nichž se skládá. Bez bytostí, jejichž ztráta nás děsí, protože nám dávají pocit, že jsme skuteční, nebo aspoň že jsme ve světě o něco méně cizí, ačkoliv potom, když je ztratíme, už na to ani nepomyslíme.

Nemám tušení, kde teď je, stejně jako nevím, kam se poděl ten hubený a nervózní čtrnáctiletý kluk, jímž jsem tehdy byl. Možná jsou spolu někde v paralelním vesmíru, do něhož se vchází zrcadlem nebo vodní hladinou v bazénu.

V noci ke mně Summer mluví z vody. Plave pod hladinou s ústy otevřenými a kmitajícími jako tlamičky černých ryb.

Přijď pro mě Benjamine prosím Jsem tady hned tady Přijď pro mě Prosím tě prosím tě.

Je to jako šepot, jako ševelení vody.

Jsem tady.

Doktor Traub se svým věčným úsměvem – usmívá se až moc, vypadá to, jako by ten jeho úsměv všechno věděl, jako by věděl, kde je, jako by se za těmi masitými, pevně sevřenými rty skrývala všechna tajemství naší existence – doktor Traub říká, že je to pochopitelné. Prostě jsem tu informaci nikdy nevstřebal.

Je to častý jev, praví doktor Traub.

Častý jev? Ztratit sestru, zničehonic? Usmívá se, běží mezi listy vyššími než ona, a najednou je konec, není mrtvá, nebo možná ano, ale neví se to, nikdo už se na to neptá, nikdo to *nevstřebal*, prostě se to stalo, anebo to byl možná jenom sen, jednoduše zmizela za stromem, a pak už nic, čtyřiadvacet let a třináct dní je kdesi ve větru, ve stromech, ve vodě. Nebo *jinde*?

Neprotestuji, počkám si na předpis (Deroxat, 50 mg denně, Xanax, 4 mg denně), kterému nerozumím. Jeho vlasy působí mokře jako těsně po koupání a dávají se na útěk směrem k temeni, a já se usmívám, je to u mě spíš zvyk než výraz emocí. Doktor Traub se také usměje, jako by byl spokojený se směřováním rozhovoru, jako by vše bylo normální, jako bychom byli na dobré cestě, ach Bože.

Doktor Traub rád poslouchá má vyprávění o snech. Zaboří se do křesla a přikyvuje, má jistě dojem, že mě má v hrsti. Je jako pán snů, vládne nad nocí, nad těmi hlubokými vodami, v nichž plavu, nad vodními lesy, které se vynořují nad hladinu jako zacuchané vlasy.

A přece vím, že tam doktor Traub nikdy nevkročil. Nikdo tam nikdy nevkročil. Já sice čas od času do toho cizího světa zavítám, nechám se strhnout proudy jeho temných vod, nebo jen pouhým prostorem, to léto je totiž vzduch tak hustý, že nadnáší těla a ona na něm pomalu plují jako loďka unášená řekou, ale přesto jsem jen pouhým návštěvníkem. Probudím se, v ústech mám kovovou nebo bahnitou pachuť a silueta Summer se rozplyne i s celým snovým světem. Roztříští se na milion částeček. Pokrývají čas, vše, co se stalo a co přijde, jako popel snášející se z nekonečného nebe, jako noční prach, a rozpustí se v černi samotné noci.

Začalo to před čtyřmi měsíci, počátkem dubna. Vzduch byl tak prosycený světlem, že jsem měl i za okny své kanceláře v budově UBS ve čtvrti Eaux-Vives v Ženevě pocit, že se ho můžu dotknout. Vodotrysk Jet d'eau se zdál být na dosah ruky, viděl jsem do nejmenšího detailu, jak se voda kolem čeří, jak vytrysknuté kapky padají dolů v hedvábné pěně jako šampaňské nebo mohutný výstřik spermatu. Víkend předtím malovali a z vysokého béžového koberce se linula jemná vůně úklidových prostředků, jejichž průzračná modř připomíná jarní oblohu nebo hygienicky nezávadnou smrt. Okna byla tak čistá, že se zdálo, jako by tam vůbec nebyla – někdo by mi měl konečně vysvětlit, proč má tahle země tak neurotickou potřebu bojovat proti špíně, proč vidí v samotné myšlence rozkladu, narušení, i kdyby to byl jen pouhý otisk prstu, něco tak naprosto nesnesitelného, jakousi hrozbu, tmavý les za branami města, kde se potulují divoká zvířata, stvoření temnot.

V místnosti se vznášel chemický zápach, nezdravý odér barev na zeď, ze kterého se vám zamotá hlava. Díval jsem se na nebe, průsvitné jako srdce neznámého boha, na příčky kance-

láře, vyrobené z drolivé, nechutné směsi – papírmaše? nebo snad z kaše z drobků a ptačích kůstek? – a potom se slunce roztančilo, místnost se roztočila nad třpytivou hladinou jezera a já jsem v ní na okamžik uviděl odraz celého světa.

Maminka chodí sem a tam před velkým schodištěm v domě u jezera v Bellevue. Pach čerstvé výmalby mi proniká do plic. Vznáší se všude, ve všech místnostech. V šesti pokojích, v obou spojených salonech, v kuchyni, na monumentálním dvojitém schodišti. Bude to dobré, říkám si a dívám se na maminčin úsměv. Tatínek se taky usmívá a rukama s vyhrnutými rukávy mává na skupinu přátel, kteří vystupují z motorového člunu – oslnivě krásné mladé ženy v plavkách, muži podobní tatínkovi – silní, okouzlující, jeden z nich řídí loď s rozepnutou košilí a s cigaretou v ústech. Přirazí k molu vedoucímu přímo do zahrady, vyskočí na břeh nad zídkou s černým drolivým mechem. Projdou kovovými oblouky malého hudebního pavilonu, kde si Summer tak ráda hraje a přitom si sama pro sebe šeptá, nesou plné náruče lahví vína a ručníků, jsou bosi a vlasy mají mokré.

Tatínek se vítězoslavně usmívá jako ztělesnění hrdé mužnosti, maminka v téměř průhledných šatech jen září, Summer působí v kraťasech a tílku s důmyslně spleteným copem, spadajícím od temene až mezi lopatky, jako křehká zmenšenina maminky, všichni tři vypadají naplnění světlem – ach, Bože, jak já je mám rád, v hrudníku se mi roztahuje srdce,

podobné v tu chvíli papírové kouli – moje rodina… Jsou ještě krásnější než hosté na trávníku, a přece jsou ti neznámí lidé úžasní, dívky s dlouhýma lesklýma nohama, s kůží víc nahou, než mohou mít ostatní, muži se sklenkou v ruce a s rozhalenkou. Na dlouhý zahradní stůl pod topolem, jehož větve sahají až k vodě a kreslí v ní jemnou stružku, jsme prostřeli lněný ubrus. Na plátno i na naše vlasy se snáší drobné chmýří květů. Na malé pláži házíme chleba kachnám, přibližují se k nám s truchlivými skřeky a dívky v bikinách taky pisklavě vykřikují, vystrašeně se smějí a opatrně kladou nohy na kamínky. Objeví se labuť s olejově hladkým peřím, očima se zarývá do Summer. Moje sestra se k ní přiblíží, následují ji mladé ženy se třpytivou kůží, ale jen ona je královnou vodních lidí a labuť je její poddaná, vypadá to, že ji skutečně poslouchá. Její pružný krk se řídí pohyby dívčiných rukou a Summer se směje. Její tvář je ozářená, jako kdyby na ni mířil reflektor.

Je mi sedm let a jsem také šťastný, i když se moje nohy boří do trávníku jako do zaplaveného koberce, i když je ten trávník mým nepřítelem. Nejen proto, že jsem přesvědčený, že je to jen pokrývka tvořená rostlinami plovoucími na hladině jezera a že se jednoho dne pod naší vahou protrhne a vtáhne nás do hlubin, ale také proto, že z maminky usmívající se na hosty se najednou stává nervózní maminka, to když se podívá na moje nohy zašpiněné blátem a zapálí si cigaretu. Maminka se usmívá, ale já ten úsměv znám, připomíná vlhký vzduch, vetře se do vás a hned zas vyklouzne, nepolapitelný jako vánek těsně pod kůží.

Právě tak to všechno začalo, tehdy v dubnu, a když se mě doktor Traub se zápisníkem v ruce zeptal, jestli došlo k nějaké „spouštěcí události" – vždycky mám pocit, že si nic nepíše nebo že si pořizuje poznámky v neexistujícím jazyce –, k něčemu, co by mohlo vyvolat ty „panické ataky", tak totiž nazývá to stažení do sebe, splašeně bijící srdce, stíny uhánějící závratnou rychlostí na krajích mého zorného pole (netopýři? prehistorická zvířata?) a nekonečnou únavu, nutkání utéct a nedostatek síly, abych to skutečně udělal, a já jsem řekl, celý sklíčený směšností vlastní odpovědi: „Vymalovali mi kancelář."

Doktor Traub mi věnoval bezvýrazný pohled.

Samozřejmě že věděl, kdo jsem. Může za to moje jméno. Wassner. Každý ho zná. Každý ví o naší slávě i o našem neštěstí. Jsme zahaleni do vlastní pověsti jako do závoje, který se rozprostírá nad našimi hlavami, vlní se jako odraz měsíční záře ve vodě. Ale předstíráme, že o tom nevíme. Nemluvíme o tom. Tváříme se, že si nevšímáme všech těch zvědavých, soucitných, vytrvalých pohledů. Dívají se na nás, jako by dokázali něco vyčíst z našich tváří nebo z předstíraně nedbalých pohybů. Žijeme v oblaku kouře, snad jsme sami z kouře stvořeni.

„Vzpomínky spojené s vůněmi se mohou vynořit s velkou naléhavostí. Mezi pamětí a čichem existuje tajemné spojení."

Hlas doktora Trauba byl tichý, vyzýval k uvolnění jako horká voda ve vaně.

Ale nic jsem neřekl.

Summer s hedvábnými vlákny rozpuštěných vlasů zůstala viset mezi námi v bledém osvětlení místnosti. Ta neviditelná pavučina s jemnými nitěmi, jež se den ode dne tiše rozvětvovala a zaplňovala prostor jako obrácená houpací síť, nás měla ve své moci.

Po několik týdnů jsme vedli tichý souboj. Já jsem však byl čím dál tím víc unavený. Musel jsem se doktoru Traubovi přiznat, že už nemůžu chodit do práce, ani s Deroxatem a Xanaxem a po ranní rozcvičce – sestávala z dýchání, relaxace a hloupého smíchu, který se mi příčil. Jakmile vkročím na koberec v chodbě vedoucí k mé kanceláři, zmocní se mě závrať, mám pocit, že se propadám do bahna, srdce se mi rozbuší jako vyplašený pták, sotva popadám dech. A ta barva na zeď. Její pach je všude a otevírá cestu do vlhkého mlžného prostoru, vrhá mě do bílé rozbouřené vody plné průsvitných organismů, drobných a jemných jako krajka.

Vůně výmalby se snad rozšířila do celé budovy. Každý den dobyla další území. V posledních dnech jsem ji cítil ve vstupní hale hned za skleněnými dveřmi, ve vzduchu plul plankton, osvěcoval tváře recepčních a kroužil kolem pozlacených kovových písmen UBS připevněných na přepážce.

Doktor Traub nikdy nemluvil o Summer. Nikdy nevyslovil její jméno. Stejně jako téměř všichni lidé, s nimiž jsem se setkal za posledních dvacet čtyři let. Hrají se mnou

s větší či menší dávkou talentu ve velké divadelní hře o nevinnosti.

V začátcích, kdy její fotka – barevný portrét, kde měla stažené vlasy a pestrou halenku, její krásnou tvář obklopovala bledá záře – visela všude po městě, jsem nevycházel z údivu nad tichem, které panovalo nad jejím zmizením. Otázka vytištěná neúměrně velkými písmeny nad naším telefonním číslem: „Viděli jste tuto dívku?", ta tolik prostá, skoro až naivní otázka, jako bychom chtěli hlavně zachovat pevné nervy, nebo jen zjistit, co je nového u nějaké lehkomyslné kamarádky, ta otázka vypadala, že si vystačí sama, že už k ní není co dodat. I antropometrické údaje působily jen jako portrét mladé krásky na prázdninách. 171 centimetrů, 54 kilogramů, velikost 38. Blond vlasy, světlá pleť s pihami na tváři a na pažích. Džínové kraťasy, bílé tričko, kožená taška přes rameno v přírodní barvě s copánkovým povrchem, v ní sluchátka od walkmana. Tři mateřská znamínka na krku, uspořádaná do trojúhelníku.

I tehdy, když se na území od našeho domu směrem do lesů, kde se vypařila, procházeli v rojnicích policejní kadeti – jako by to všechno nebylo dost vážné na to, aby poslali skutečné dospělé profesionály – a všichni ti zdravím kypící mladíci, kteří do ní mohli být zamilovaní nebo se mohli pokoušet upoutat její pozornost příliš hlasitým smíchem na křiklavě zeleném trávníku v parku, kteří mohli snaživě rozehrávat svaly při kličkování s míčem u nohy před univerzitní budovou,

byli místo toho všeho shromáždění u nás i se svými nezralými obličeji plnými jizev po akné, s nenápadným stínem knírku a v modrých policejních uniformách, které na nich připomínaly spíš kostýmy, i tehdy se zdálo, že nic z toho není doopravdy.

Malý zpocený brunet v upnutém tričku s límečkem přivedl psa a dal mu očichat top tělové barvy patřící mé sestře, který v policistově ruce vypadal jako kus kůže, oni se potom rozprostřeli po cestě a kolem jezera a já jsem cítil tíseň a vztek, měl jsem pocit, že mě o něco okrádají.

Vrátili se se začátkem noci, tváře měli prázdné, oči zapadlé.

Žádná stopa po mé sestře. Nic.

Zase se po čtyřech naskládali do aut a odjeli, a já jsem si představoval, že zamíří rovnou do baru na starém městě, objednají si pivo a budou se předvádět v uniformách, ale možná že jim v noci za zavřenými víčky proběhne prchavý, zasutý obraz zkrouceného tvaru v křoví, vlasů zapletených do větví, růžového trička v psí tlamě.

Po několik dnů nebo snad týdnů kolem nás vládla elektrizující činorodost. Telefon neustále vyzváněl, navštěvovali nás rodinní známí, přinášeli nám koše plné květin, domácí koláče, a dokonce i čerstvě ulovenou štiku, jejíž zlovolný úsměv na několik týdnů opanoval mrazák.

Kamarádky mojí sestry si přicházely vylévat srdce do naší zahrady, kouřily cigarety, objímaly se, výrazy jejich krásných

tváří byly neklidné a jejich šaty zářily barvami léta. Čas od času některá z nich klesla na trávu s očima plnýma slz a ostatní ji okamžitě obklopily, šeptaly jí slova útěchy, skláněly se k ní a plavé, hnědé, narezlé vlasy jim kryly tváře jako opony. Mladé laňky vytvořily kruh kolem své zraněné sestřičky a chránily ji před zraky světa.

Přicházeli také chlapci v bermudách. Matka jim servírovala pití s neproniknutelným úsměvem. Byli nervózní. Jednou večer jsem si všiml dvou z nich, seděli na kraji mola a jejich nohy se pohupovaly ve vzduchu. Když jsem se k nim přiblížil, ucítil jsem nasládlou vůni. Uviděl jsem červenou špičku jointu, pomalu mizejícího v noci, a v tutéž chvíli také matčinu siluetu blížící se temnotou. Ramena se mi stáhla v očekávání katastrofy, ale matka se spokojila jen s tím, že jim cosi podala, zřejmě kokakolu nebo pivo Cardinal. Chvíli zůstala stát vedle nich a potom zamířila zpět k domu. Po trávníku téměř klouzala, noc jako by se kolem ní prosvětlila a prohřála teplem jejího těla. Neměl jsem ponětí, co moje matka prožívá, a to dávalo světu ještě nejistější a děsivější podobu.

Na podobné výjevy jsem si vzpomínal během prvních týdnů terapie. V noci jsem se propadal do hlubokého spánku s živými sny a ve dne mi na mysl přicházely všemožné myšlenky, bylo to jako rozvodněná řeka, její mocný proud vynášel na světlo všechny ty lepivé věci, jež dosud ležely na dně, unášel je zběsilou rychlostí a omýval je čerstvou vodou.

Jednoho dne, když můj otec nebyl doma – často naskočil do auta, do Cherokee Chief, které Summer nesnášela, protože jí připadalo „zbohatlické“, a brázdil cesty stoupající od jezera k vinicím, jako kdyby doufal, že ji uvidí jít po krajnici s drobnými větvičkami ve vlasech, potom co usnula na pláži a zmeškala zpáteční autobus – toho dne, potom, co odjel, se ozval z ložnice rodičů ohlušující třeskot. Vběhl jsem tam a našel jsem matku, jak sedí na posteli uprostřed rozházeného oblečení a také spousty kousků skla. Třpytily se všude po pokoji, dokonce i v jejích vlasech. Její nesmírně jemná pleť vypadala jako pokrytá duhově zbarvenou glazurou. Nakonec jsem pochopil, že na zemi leží rozbité velké zrcadlo ze skříně. Matka se dívala na svá chodidla, vlasy jí spadaly do obličeje a jemný narůžovělý jas se odrážel od skleněných střepů a ozařoval celou místnost. Potom zašeptala hněvivě rozechvělým hlasem, jako kdybych ji vyrušil při tajném obřadu: „Nech mě na pokoji.“

Ale po většinu času se nedělo nic. Zůstali jsme tak bezmocní, nevěděli jsme, co si se sebou počít, každý pohyb hrozil uvést naše životy do nového směru a už pouhá představa směru působila nepatřičně. Připadá mi, že léto uběhlo jako velký mezičas. Matka nosila černé sluneční brýle a připravovala tácy s ovocným džusem, celá odpoledne trávila schoulená na posteli s nohama přitaženýma k tělu. Můj otec se neohlížel na hodiny, v jakoukoli denní dobu nastoupil do auta a prudce nastartoval, až kola zaskřípala

o písek – měl jsem dojem, že tím mně a matce dával najevo své opovržení. Nikdy jsme nevěděli, kam jede, nic nám neříkal, ani předtím, ani potom, jenom se tvářil vyčerpaně, měl pomačkanou košili a kruhy pod očima. Vždycky se nám ulevilo, měli jsme dojem, že se třeba také nevrátí. Najdeme jeho auto s otevřenými dveřmi na kraji polní cesty, na hranici lesa, nebo se plnou rychlostí rozjede k obzoru, tam, kde se asfalt vlní a vypařuje, a on se také jednoduše vypaří v jasném letním dni.

Po zbytek času zuřivě sekal trávu a zdál se být tak zhypnotizovaný vrčením sekačky, že by ho nezastavilo ani to, kdyby se mu někdo postavil do cesty. Ale nejhorší ze všeho bylo vidět ho, jak sedí vedle telefonu s nohama od sebe a s krásným obličejem náhle rozměklým, jako by se měl roztéct. V takových chvílích můj neporazitelný otec, který měl jindy ze všech jen legraci, přenechával své místo komusi jinému. Jeho pohled, chvílemi zakalený, chvílemi nevraživý, patřil cizímu člověku.

Jednoho dne jsme se na velké naléhání přátel nechali pozvat na plavbu lodí, neochvějně jsme nastoupili na palubu s mrazicím boxem plným obložených chlebů. Můj otec tehdy otevíral lahve růžového, stál na palubě, vyprávěl vtipy a klopy rozepnuté košile se mu otevíraly a zavíraly na hrudi. Matka se dokonce vydala na vodní lyže, při jízdě rozstřikovala dlouhé bílé proudy pěny a v jednu chvíli jsem měl v tom divokém větru a oslnivém slunci pocit, že to tělo ladně stoupající a klesající na vlnách a štíhlé paže pevně svírající hrazdu patří Summer.

Vídal jsem ji také vylézat z vody hned před domem, stoupala po oblázcích, na celém těle se jí blyštily drobné kapičky a její spiklenecký úsměv mě hřál u srdce, dodával mi pocit, že jsem součástí její existence, nebo snad dokonce života. Jistě si zapálí cigaretu schovanou do ručníku, posadí se na trávník vedle mě a já se dám do smíchu, když si vzpomenu na naše obavy, jak jsme si jen mohli myslet, že se nevrátí, a ona se taky rozesměje, začne si prohlížet lak na nehtech u nohou a z froté osušky vykoukne její oblé rameno.

Několik dní potom, co okolí našeho domu prohledávali kadeti, k nám přijeli skuteční policisté. Dva inspektoři s nakrátko ostříhanými vlasy vystoupili z bílého auta s modrým bleskem jako ve scéně z televizního seriálu. Prohledávali zahradu s očima zastíněnýma rukou a jejich mohutné černé boty zanechávaly v trávníku hluboké stopy. Co vlastně hledali? Kus látky třepotající se ve větru? Zalepenou obálku se vzkazem od mé sestry přivázanou kouskem vlny k větvi stromu? Nebo snad její tělo schované ve křoví?

Mírným hlasem si promluvili s rodiči, otázky jim kladli co nejšetrněji, prozpěvovali je s ženevským přízvukem, který se tak málo hodí pro tragické události. Otec vypadal rozrušeně, ale choval se k nim vřele, dotýkal se jejich paží či ramen s onou schopností získat si všechny kolem sebe, jež se později vytratila. Vyšší z obou mužů s pronikavým pohledem přikyvoval a zapisoval si poznámky do směšně malého notesu, ztrácejícího se v jeho velkých silných rukou. Pozoroval jsem lesklé

černé chloupky na jeho pažích. Vypadal tak trochu vychytrale, a přitom sympaticky.

Těch pár vět z jeho úst se v našich hlavách ozývalo ještě po mnoho následujících týdnů, přimkli jsme se k nim pevně jako k lanu zavěšenému nad propastí. Vyslovil je s překvapivou něhou, v níž zazníval nikdy nekončící údiv nad nepochopitelností lidského chování.

„Víte, každé léto se děje to samé, lidé se ztrácejí. Dělají v té době nerozumné věci. Touží po svobodě, chtějí si dopřát prázdniny, na všechno zapomenout, no, kdo ví, co jim přeletí přes nos. Hledáme je, rodina nemá žádné zprávy, ticho po pěšině. A potom se začátkem školního roku většina z nich stáhne zpátky k sobě, jako květiny."

Jako květiny.
Většina.
Ale ne všichni.

Pod vodou. Jemný proud v hlubinách.

Je tam Summer. Na sobě má modrou noční košili, která se kolem ní vznáší jako křídla nebo jako ladně rozvlněné ploutve rejnoka. Daleko, předaleko nad její hlavou se houpe vodní hladina. Světlo vysílá mihotavé záblesky.

Summer s doširoka otevřenýma očima. Vidím svůj vlastní odraz v jejích zorničkách jako miniaturní panenku uvnitř jiné panenky, ale zároveň tam nejsem, jsem kdesi jinde.

Z temnoty se vynoří obrovské ryby, bledě růžové, tmavomodré, stříbrně žilkované. Některým z nich se zpod tlamy táhnou dlouhá vlákna, jiné mají kolem očí černé kruhy. Blíží se, ploutvemi následují křivky jejích rukou, v neobyčejně ladném tanci se jí otírají o tělo. Růžové ryby se líbají, dokonale synchronizované tlamičky podobné přísavkám malátně tančí jako při námluvách nebo při souboji. Potom se odlepí, jejich gumové rty líbají kůži mé sestry, její paže, tvář, a jejich vlákna ji obklopují, jsou stále četnější. Omotávají ji, zaplétají se jí do vlasů a ty se rozprostírají, prodlužují se a nabývají v proudu na objemu.

Chci natáhnout ruce, ale nemůžu se pohnout, nebo tam snad vůbec nejsem, a ryby krouží, spřádají kolem ní neprostupnou síť, brzy je do ní celá zavinutá a její vlasy dál tančí ve vodě, její tělo však zmizelo.

Budím se stejně jako všechny noci v poslední době zabalený do povlečení, které mě zdánlivě chce uškrtit nebo udusit. Stěny pokoje se ve stroboskopickém pohybu vzdalují a přibližují, vidím je v mžicích za rozechvělými víčky.

Nevím, kde jsem. Ale není to nepříjemné, jako by se se mnou dělo cosi zvláštního, a jak tak pozoruji stíny žaluzií, vykreslující na strop úzké šmouhy, pocítím lehké vzrušení. Každou noc se chvilku sám sebe ptám: jsem v hotelu? v nemocnici? u nějaké dívky? A každou noc krátce potom zaslechnu v dálce ozvěnu, kód, stále zřetelnější signál. To se ozývá kapající kohoutek v kuchyni garsonky v ulici ve čtvrti Pâquis, kam jsem se na začátku ledna přestěhoval. Voda padá do dřezu s děsivě dlouhými rozestupy, je to suchý zvuk, tikání metronomu života bez konce, dokonale lineárního, života podobného dlouhé bílé chodbě, kterou člověk postupuje a nepohne se ani o píď, protože pochoduje na běžícím pásu, ozářeném ještě bělejší zářivkou.

Když jsem se na byt přišel podívat, zdál se mi čistý a neosobní a já jsem si na okamžik pomyslel, že v něm bude konečně všechno klidné a dokonale hladké. A prvních pár týdnů to ostatně byla pravda.

Potom se ale jednou v noci něco pokazilo, kohoutek začal kapat a ráno jsem v kuchyni ucítil pod nohama vodu. Po-

kusil jsem se sledovat hadice ve skříni pod dřezem a potom ve stěně, abych zjistil, odkud voda uniká, a představil jsem si všechna ta plechová potrubí, jak sestupují podél stěn po celé výšce domu až k zemi, míjejí podzemní podlaží a pronikají až k podpovrchovým vrstvám na dně chladných jeskyní, kde voda prosakuje kameny, táž voda, která se vyšplhala na moje linoleum a v níž jsem se čvachtal na kolenou s mokrými slipy a tričkem. Ubalil jsem si joint a vykouřil jsem ho na posteli s očima zavrtanýma do skříně s potrubím, jako by v ní žilo zvíře s vlhkou kůží, úhoř v barvě bahna, stočený do klubíčka. Nebylo ještě ani devět hodin ráno.

Několik měsíců potom, co se to stalo, ke mně za školním hřištěm přišla jedna holka z posledního ročníku s šikmýma jiskrnýma očima. Naklonila se ke mně a já jsem v ruce pevně sevřel kuličku hašiše, kterou jsem se chystal zapálit.

„Podle některejch lidí jste si to zasloužili."

Zaskočilo mě to, ani ne tolik krutost poznámky dívky s hadíma očima, ale vůbec to, že o nás někdo mluví, jako by věděl, co se nám stalo. Ještě teď si vzpomínám na její nehty s oloupaným lakem. Nepatřila mezi kamarádky mojí sestry, nebyla z její oslňující dívčí party, kde měly všechny jemné, neodolatelné obličeje, nosily světlé džíny upnuté přes zadek a učebnice vždycky nedbale držely jen tak v ruce, takže vypadaly, že s nimi nemají nic společného.

Podíval jsem se na ni, zahleděl jsem se do jejích zářících očí. Samozřejmě že jsem věděl, co znamená to množné

číslo. Mluvila o naší rodině, o Wassnerových, o mém otci, Thomasi Wassnerovi, jistě, o tom advokátovi, co pracuje pro politiky, oligarchy a boháče, kteří provádějí daňové úniky, pro všechny ty nabubřelé persony pohrdající zákonem a světem vůbec, jimž se nakonec začal podobat. Ale řeč byla i o mé matce, krásnější a nedostižnější než všechny ostatní matky, a také o mně, i když jsem neměl žádnou z vlastností ostatních členů rodiny. Určitě jsem musel skrývat tajné neřesti, poruchy osobnosti. Neřekla mi snad Alexia, kamarádka mojí sestry, o níž samotné se povídalo, že v noci na internátu chodívá za kluky, když si zrovna před dveřmi dívčích záchodků zapínala džíny: „Nedívej se na mě takhle, ty malej zvrhlíku," a nešťouchla mě posměšně do ramene?

Dívka z posledního ročníku se na mě dívala s krkem zachumlaným v bundě a s rukama v kapsách.

„Nic se neděje náhodou," dodala tichým hlasem znalkyně osudu.

Neodpověděl jsem a šel jsem pryč – ve vlhké dlani jsem pořád držel hašiš –, měl jsem pocit, že jsme si to skutečně nějak zasloužili. I když jsem nedokázal říci, co se vlastně stalo, a i když po všech těch letech, po všech těch novinových článcích, reportážích, rozhovorech s psychology mluvícími o „mládeži bez vzorů", po tom, kolik policistů v pláštích do deště měřilo dlouhými kroky břehy jezera a mávalo rukou směrem k lesu, ani dnes o tom nemám ponětí.

Summer

Ten rok jsem ji často potkával na školních chodbách a u plotu hřiště, sotva znatelně mě zdravila pohybem ruky nebo jednoduše kývnutím a já jsem se cítil nesvůj, trochu jako s nějakou podivnou kamarádkou, se kterou jsem se přestal bavit. Byla ztělesněním prázdného místa po mé sestře, nebo snad náhradou, negativní replikou (vlasy měla nevýrazné a její bunda dávno vyšla z módy), kterou za ni poslala jakási krutá a ironická síla. Dneska si říkám, že to já jsem vypadal jako replika té holky, působil jsem určitě jako stejný podivín a ztroskotanec s tím věčně provinilým výrazem a shrbenými rameny, stranil jsem se lidí a každou chvilku jsem se zhulil.

Summer v září nepřišla. Jezero změnilo barvu z bleděmodré na téměř kovovou temnou šeď. Zdálo se, že nebe pokleslo, až ho od hladiny dělila jen tenká linka přeplněná vodou a elektrickým nábojem. Někdo z nás zavřel dveře sestřina pokoje, ale každou středu tam uklízečka vysávala a pečlivě oprašovala její sbírku křišťálů a pouštních růží hned nad fotkami přišpendlenými ke zdi, na nichž se rozjařeně usmívala uprostřed kamarádek v upnutých šatech nebo s vlasy v očích. Jednou ráno, jen jedinkrát, jsem otevřel dveře a bos jsem se prošel po béžovém koberci. Podíval jsem se na postel s květovanou přikrývkou – přímo uprostřed matrace zela mělká prohlubeň –, ozářenou neskutečnými slunečními paprsky, a měl jsem náhle pocit, že je to všechno neuvěřitelně čerstvé. Sundal jsem ze zdi špendlík, který mě do ruky píchl jako štiplavý polibek, a s ním jednu momentku, kde se

objímaly Summer a Jill s tvářemi obrácenými směrem k objektivu a s přivřenými víčky.

Zasunul jsem fotku do školního sešitu a po několika měsících – letech? – jsem s neblahou předtuchou listoval jeho stránkami a skutečně tam nebyla, rozplynula se, uletěla, stejně jako všechno ostatní.

Vstávám a procházím mezi stíny v pokoji, vyhýbám se kartonovým krabicím, které stojí stále ještě nevybalené jedna na druhé tak dlouho, že už ani nevím, co v nich je. Podlaha pod mýma nohama je suchá, ale smalt dřezu je zmáčený.

Ze všech sil sevřu kohoutek a zasměju se, zdá se, že v poslední době zní můj smích vždycky takhle: studeně a krátce.

Posadím se na dlaždice, zapálím si cigaretu Muratti – několik týdnů už kouřím stejné italské cigarety jako moje sestra, úplně ji vidím před sebou, usazenou na parapetu okna s popelníkem ve tvaru mušle na stehnech, froté župan jí sahá sotva přes zadek. Pak se zas rozhlédnu po krabicích roztroušených v garsonce a přemýšlím, kam se asi ten popelník poděl. Možná je ještě schovaný v jejích bavlněných kalhotkách nebo ve žluté koženkové taštičce na šminky, kde se pach vychladlého tabáku mísí s vůní levandule a pudru, a vydává v temnotě nedotčeného dívčího pokoje jemnou zář, myslím na všechny ty předměty čekající jako geologické vrstvy našeho života, jako zkameněliny, které vyprávějí jakýsi příběh, ale jaký?

Co si vzpomínám, vždycky byl náš dům plný lidí. Žádná příležitost nezůstala bez povšimnutí, narozeniny, úspěšně završený proces mého otce, švýcarský státní svátek Escalade nebo třeba jaro, všechno se využilo jako záminka pro otevření šampaňského, uspořádání pikniku nebo večírku. Vzpomínám si na matčiny vlasy naondulované po vzoru hollywoodských hvězd – člověk poznal, že mají dorazit hosté, když telefonovala s kulmou Baby Liss v ruce a naslepo chňapala po pramenech vlasů.

Rodiče byli skvělí hostitelé, všichni si jich cenili a obdivovali je pro jejich velkorysost a neutuchající dobrou náladu. Hýřilo se sofistikovanými přípitky, podávalo se přímo nesmyslné množství miniaturních trojúhelníkových sendvičů, navršených do pyramid, a koktejlů v jedovatých barvách. Při večeři ženy tlumeně vykřikovaly obdivem a matka se skromně usmívala, což bylo tak trochu komické, vezmeme-li v úvahu, že nikdy nevařila ani pro nás, vždycky to měla na starost naše mladičká au pair. Jen v neděli nám připravovala „večeřinku“,

plátky toastového chleba se zavařeninou, které jsme já a Summer zbožňovali. Jednou nám vyprávěla, že týden po svatbě pozval otec domů na jídlo šest lidí. Když se matka odpoledne dívala na to kuře podobné mrtvému dítěti, napadlo ji dokonce, že by mohla utéct. Dodala: „Už jsem se viděla zpátky u rodičů v Paříži, jak s vrtěním hlavy opakuju: ‚Nedokážu to, nedokážu to.'" Smáli jsme se tomu, ale dnes už si nejsem tak docela jistý, jestli to bylo právě zábavné.

Skupinka pozvaných se neměnila, tvořili ji otcovi přátelé Bernard Barbey, Patrick Favre, Cyril de Watteville a Dario Agostini, všichni si byli až neuvěřitelně podobní, vypadali, jako by vyrůstali na zdravém horském vzduchu. Na ledničce visela jejich fotka z univerzitních studií, seděli na ní v podřepu kolem fotbalového míče a tváře jim jen zářily, člověk si snadno představil dívky píšící jim fixem své telefonní číslo na hřbet ruky.

Zdálo se, že se znají odjakživa, i když to tak nebylo. Vyprávěli spoustu příhod, hodně toho spolu zažili. Když byli mladší, patřili jako aktivní členové k tajnému studentskému spolku Zofingia, kde se prováděly tajné rituály, dívky tam měly vstup zakázán a celé to budilo dojem čehosi lákavého a nebezpečného. Někdy se oslovovali přezdívkami, takzvanými „vulgo" (Zofing byl můj otec, Svůdník Bernard Barbey, Předměšťák Cyril de Watteville), a připomínali si tak doby, kdy se scházeli v čepicích s červenožlutým pruhem a v šerpách na blíže neurčeném místě, aby dělali blíže neurčené věci – usilovali

o přechod z vnitřní temnoty do všeobecného osvícení? pili pivo (nebo krev)? V zásuvce otcova psacího stolu jsem našel mezi stránkami univerzitní ročenky fotografii – nebyl to zrovna ten typ, jaký si lidé věší na lednici –, kde skupina mladých lidí s námořnickou čapkou na hlavě, se zářícíma očima a pletí, mezi nimi i můj otec, Bernard Barbey a Cyril de Watteville, sedí kolem stolu, na němž se tyčí svíce, lahve a cosi, co vypadá jako lidská lebka.

Nedalo se toho moc vypátrat, ale čas od času ke mně pronikla záhadná slova svědčící o existenci skrytých světů. Jednou večer vešel do obývacího pokoje Bernard Barbey a vykřikl *Silentium ex! Colloquium!*, všichni se zasmáli a mně se zdálo, že jsem zahlédl pole mužnosti a bratrství, které člověka zasvětí do tajemství existence a stmelí ho s těmi dalšími navždy. Obrovský černovlasý Bernard Barbey s pronikavýma modrýma očima – naprosto jsem chápal, proč mu říkali právě Svůdník – přistoupil k mému otci a ten odpověděl rozechvělým hlasem: *Patriae, Amicitiae, Litteris!* Díval jsem se na něj, pramen vlasů mu spadal do očí, takže připomínal rozohněného studenta, jakým ostatně jistě býval, a zaplavil mě pocit pýchy. Byl vtipný, charismatický a v pohledu měl něco lišáckého, co ale ještě zvyšovalo jeho šarm. V té době jsem v něm viděl svého hrdinu.

Byl hrdinou také pro ženy. Znovu ho vidím, jak cosi hlasitě vypráví a předvádí to rozmáchlými gesty a proti sobě má výhradně ženské publikum, okouzlující a skvěle oblečené ženy, usazené těsně vedle sebe na pohovce s nohou přes

nohu, k němu vzhlížejí, upravují si vlasy nebo si kladou ruku na hruď, jako kdyby si chtěly zakrýt srdce.

Během těch večerů byla maminka úžasně veselá, její hlas se změnil, zdálo se, že patří jiné ženě, sebejistější, triumfující. Její úsměv vždy připravený pro fotografii odhaloval sněhobílé zuby. Honosila se celou přehlídkou šperků a na jejích cigaretách zůstávaly otisky rtěnky.

Matka bývala vždy ta nejštíhlejší a nejlépe oblečená.

Otec ji objímal kolem pasu obtaženého pružnou fuchsiovou sukní nebo zlatými šaty bez ramínek – extravagantními modely pravé Pařížanky – a všechny pohledy směřovaly k nim.

Nikdy nedošlo k nepřístojnostem, vše bylo civilizované a zároveň srdečné. Páry vypadaly zamilovaně, mluvily k sobě zdvořile, nevzpomínám si na žádné náznaky rozdělení nebo bolesti. Když jsem jednou večer uviděl matčinu nejlepší přítelkyni Marinu Saviozovou sedět na posteli mých rodičů s potůčky špinavé vody na tvářích, zachvátila mě panika, naprosto mě šokovalo, že i dospělí mohou plakat.

Ale ta scéna – poničené líčení, halenka posetá skvrnami –, stala se vůbec? Následující víkend se opět usmívala ve svých indických šatech, rozpřahovala opálené svalnaté paže, aby nás objala, a zdála se být stejně pevná jako náš svět.

Občas některý z mužů se zmačkanou košilí a zarudlou tváří potřeboval doprovodit domů. Otec vzal klíče od auta, poklepal mu na rameno a přitom na nás pomrkával.